

Monumentnummer*: 511866

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 februari 2001
Kadaster deel/nr 82705/145

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nuenen Nuenen, Gerwen en Nederwetten Noord-Brabant

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Nuenen	A			3655
Nuenen	A			3
Nuenen	D			3783
Nuenen	A			9
Nuenen	A			3654
Nuenen	D			2755
Nuenen	D			3653
Nuenen	D			1842
Nuenen	D			4224
Nuenen	D			3650
Nuenen	D			3780
Nuenen	D			3781
Nuenen	D			4222
Nuenen	D			1843
Nuenen	D			3656
Nuenen	D			4225
Nuenen	D			4223
Nuenen	D			158
Nuenen	D			2465
Nuenen	D			3649

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Nuenen	D			4211
Nuenen	D			3652
Nuenen	D			4221
Nuenen	D			3782
Nuenen	D			157
Nuenen	D			3657
Nuenen	D			4220

Omschrijving**

Omschrijving

De buitenplaats Soeterbeek had gezien de top. kaart van 1838-1857 oorspronkelijk een veel opener karakter dat in hoge mate werd bepaald door zichtlijnen naar het boerenland en de Dommel. Tegenwoordig is het park veel geslotener, wat mede komt door een toename van de bebossing langs de Dommel. Die bebossing is zichtbaar op de top. kaart van 1921, deels herzien in 1928 (uitgave 1943) en pas in het begin van deze eeuw ontstaan. Op eerdere kaarten is het land onbebost. Het park had, blijkens de genoemde kaart, een landschappelijke aanleg, wellicht uit de bouwtijd van het vorige huis (1815/1835). Het park had aan de zuidzijde een eiland met tuinhuis, dat blijkens kaartmateriaal omstreeks 1920 niet meer bestond (zie ook Schellart 1972). Ook was er vanuit het zuiden een dubbele toegangsweg, waarvan alleen het westelijke deel nu nog bestaat in de vorm van het zuidelijke gedeelte van de oprijlaan. Tuinarchitect Tersteeg voegde elementen aan het park toe, vermoedelijk onder andere de rozentuin, het pad van het huis naar de dienstwoning en het plein ten noorden van het huis met keermuren. (Tersteegs activiteiten zijn niet gedocumenteerd. Hij werkte ook op de tegenover Soeterbeek gelegen buitenplaats Eckart, die door familiebanden met Soeterbeek verbonden was.)

De entree van de buitenplaats Soeterbeek wordt gevormd door een dam met duiker, waarop zich hekpijlers bevinden (5). De oprijlaan is met klinkers verhard. De laan slingert door het licht glooiende park naar het huis, waarbij drie maal een waterpartij wordt gepasseerd door middel van een boogbrug (6). De waterpartijen bestaan uit al dan niet verlegde, verbrede of uitgebreide waterlopen van de Dommel. De weg voert afwisselend door open en gesloten gebied met zichten op onder andere het huis. Het eerste gedeelte van het park bestaat in hoofdzaak uit bos met smalle slingerpaden. Daarin bevinden zich schuren en een tuinmuur (4). Bij de laatste bevond zich vroeger een rozen- en een moestuin. De moestuin stamt uit de tweede helft van de negentiende eeuw (zie de top. kaart van 1897/1906, waar de moestuin op staat). De rozentuin (die niet op de kaart van 1897/1906 staat) is wellicht ontworpen door tuinarchitect Tersteeg. Nu staat daar nog een tuinvaas (10). De voormalige rozentuin is zichtbaar vanaf de oprijlaan via een smal, recht doorzicht tussen de bomen. Vervolgens een dienstwoning met garage (3), vanwaar een zandpad naar het huis voert (zie hieronder). Hier begint het tweede, veel opener gedeelte van het park. De oprijlaan maakt tenslotte een scherpe bocht, zodat men zich plotseling op het plein achter het huis bevindt. Het plein was vroeger waarschijnlijk voorzien van een parterre. Het is gedeeltelijk omgeven door een lage muur. Tot omstreeks 1928 (zie de top. kaarten van 1897/1906 en 1921/1928) was dit nog bos, nu is er zicht naar het noorden op het gebied Stralingen. Dat is een open akker- en weidenlandschap met houtwallen die een getrapt vergezicht mogelijk maken. Aan het plein staat de - onbeschermd - garage, er middenop een grote bloembak in de vorm van een kapiteel (9). Vanaf het plein loopt een gebogen laan in de richting van een niet beschermd bijgebouw, waarbij zich een zonnewijzer (11) bevindt. Onderweg erheen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

passeert men de 'achteringang' van het park, bestaande uit een dam met hek (7). Rond het huis loopt een pad. Vanaf dat pad en vanuit de oostzijde van het huis kijkt men tussen bomen door naar oostelijk gelegen bouwland. Het terras aan de voorzijde van het huis biedt zicht op het open parkgedeelte richting Dommel en dienstwoning. Op het terras bevinden zich twee loden tuinvazen (8). Westelijk staat een grote groep rode beuken. Vanaf het pad rond het huis loopt een smal zandpad naar de dienstwoning. Het noordelijkste deel van de buitenplaats bestaat uit open boerenland met kleine kampen en houtwallen. De westelijke begrenzing wordt gevormd door de Dommel, de noordelijke door de houtwallen van het gebied genaamd Stralingen. De oostelijke grens bestaat uit het zandpad De Rietmussen en het zuidelijke verlengde daarvan, beplant met eiken aan de ene, knotwilgen aan de andere zijde. De zuidelijke grens wordt gevormd door de straat Soeterbeek, aan de buitenplaatszijde met eiken beplant. Op de buitenplaats bevinden zich verder onder andere acacia, beuk en rododendron.

Waardering

De parkaanleg van de buitenplaats Soeterbeek, sinds omstreeks 1800 ontstaan op een oudere bewoningsplaats en omstreeks 1938 gereorganiseerd, is van algemeen belang vanwege:

- het landschappelijke park, opgebouwd uit verschillende open en gesloten parkgedeelten (gazons, bosschages met slingerpaadjes, boomgroepen), glooiend, gewoven rond waterlopen die zijn gevormd door de Dommel en uitlopers daarvan; het park heeft diverse zichtlijnen op de Dommel, het omringende boerenland en verschillende objecten;
- gaafheid van park en van de verschillende gebouwde onderdelen en tuinsieraden.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument